

SZCZEGÓŁOWY OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA **(dalej „SOPZ”)**

Na opracowanie pt. Zalecenia w zakresie przeprowadzenia badania społeczeństwa w ramach sporządzania audytu krajobrazowego

Kontekst zamówienia

Realizacja Zamówienia ma na celu określenie jednolitych zaleceń w zakresie przeprowadzenia badania społeczeństwa w ramach sporządzania audytu krajobrazowego we wszystkich województwach.

Audyt krajobrazowy sporządzany jest w celu zidentyfikowania, charakteryzacji i oceny krajobrazów występujących na terenie województwa. W ramach audytu krajobrazowego zostaną wyznaczone krajobrazy priorytetowe, dla których następnie zostaną określone presje i zagrożenia dla tychże krajobrazów, co pozwoli na zaplanowanie ich skutecznej ochrony. Podstawą do sporządzenia audytu jest metodyka określona w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytu krajobrazowego (Dz. U. 2019 r. poz. 394).

Zgodnie z założeniami metodyki w ramach audytu krajobrazowego:

- 1) identyfikuje się krajobrazy występujące na obszarze całego województwa;
- 2) charakteryzuje się zidentyfikowane krajobrazy;
- 3) dokonuje się oceny wartości zidentyfikowanych krajobrazów;
- 4) wskazuje się krajobrazy priorytetowe oraz uwzględnia się obiekty, w tym krajobrazy, wpisane na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, obszary Sieci Rezerwatów Biosfery UNESCO (MaB), parków narodowych, rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody wskazanych w art. 6 ust. 1 pkt 1-9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.), obiektów wskazanych w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r. poz. 2067, z późn. zm.);
- 5) wskazuje się zagrożenia dla krajobrazów priorytetowych oraz krajobrazów w obrębie obszarów lub obiektów o których mowa w art. 38 a ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2018 r. poz. 1945, z późn. zm.) (dalej upzp);
- 6) rekomenduje się i przedstawia wnioski dotyczące kształtowania krajobrazów, o których mowa w art. 38a ust. 3 pkt 1 lit. b upzp oraz krajobrazów w obrębie obszarów lub obiektów, o których mowa w art. 38a ust. 3 pkt 2 upzp oraz określa się lokalne formy architektoniczne zabudowy w obrębie krajobrazów priorytetowych.

W ramach audytu krajobrazowego określone są cechy charakterystyczne krajobrazów. Badanie społeczeństwa stanowi jeden z etapów charakterystyki krajobrazów

zidentyfikowanych w ramach audytu krajobrazowego. W ramach charakterystyki, dla każdego ze zidentyfikowanych krajobrazów zostaną określone cechy analityczne przyrodnicze (abiotyczne i biotyczne) i kulturowe oraz cechy syntetyczne, zgodnie z zestawieniem zawartym w Załączniku nr 3 do Rozporządzenia.

Celem Zamówienia jest określenie jednolitych zaleceń w zakresie przeprowadzenia badania społeczeństwa dla zidentyfikowania tzw. wybranych cech syntetycznych krajobrazu tj. tożsamości i swojskości. Zalecenia będą skierowane do urzędów marszałkowskich odpowiedzialnych za sporządzenie audytu krajobrazowego.

Tożsamość krajobrazu jest to stopień „identyfikacji danej społeczności z określonym obszarem (z wytworzonym zespołem składników materialnych krajobrazu oraz niematerialnych wartości, w tym także idei, przekonań, poglądów politycznych, religijnych, przynależności historycznych, etnicznych, językowych, kultywowania specyficznych obyczajów). Wskaźnik ten jest skorelowany ze swojskością krajobrazu i jego tradycją.” (za *Instrukcja do wykonywania audytu krajobrazowego(...)*, Solon i in., 2014¹). O „tożsamości krajobrazu” mówimy, gdy są to „Krajobrazy, w których istnieje wyraźny przestrzenny zapis cech szczególnych i wyróżniających krajobraz, a także składników materialnych krajobrazu oraz niematerialnych wartości kultywowanych przez mieszkańców, w tym także idei, przekonań, poglądów religijnych, przynależności historycznych, etnicznych, językowych, kultywowania specyficznych obyczajów.

1. Krajobrazy wykazujące cechę tożsamości, gdy w badaniach ankietowych ponad 75% badanych osób wykazało ten rodzaj identyfikacji z miejscem (krajobrazem).
2. Krajobrazy tracące swą cechę tożsamości lub ją zyskujące, gdy wyniki ankietyzacji badanych osób wynoszą 25–75%.
3. Krajobrazy pozbawione cechy tożsamości, gdy mniej niż 25% badanych pozytywnie oceniło swoją identyfikację z miejscem (krajobrazem).”

(Załącznik nr 3 Tabela 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 394).

„Swojskość określana jest przez dające się stwierdzić na obszarze danego krajobrazu związku przynależności i przywiązania ludności do miejsca.

1. Krajobrazy posiadające cechę swojskości, gdy ponad 75% ankietowanych potwierdziło istnienie związków przynależności i przywiązania do miejsca (krajobrazu).
2. Krajobrazy tracące cechę swojskości lub ją zyskujące, gdy wyniki ankietyzacji badanych osób wskazują na wartość 25–75%.
3. Krajobrazy pozbawione cechy swojskości, gdy mniej niż 25% badanych potwierdziło istnienie związków przynależności i przywiązania do miejsca (krajobrazu).”

(Załącznik nr 3 Tabela 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 394).

¹ Solon J., Chmielewski T.J., Myga-Piątek U., Kistowski M., 2014: Zadanie III.1. Opracowanie szczegółowej instrukcji postępowania, prowadzącej wykonawcę audytu od rozpoczęcia prac do pełnego zakończenia. Wersja 02. GDOŚ Warszawa.

Realizacja opracowania powinna przebiegać w trzech etapach:

Część I, w tym:

Analiza porównawcza możliwości zastosowania zróżnicowanych metod, technik i narzędzi badawczych na potrzeby zidentyfikowania cech „tożsamość” oraz „swojskość”, o których mowa w załączniku nr 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 394) w stosunku do krajobrazów zidentyfikowanych w trakcie audytu krajobrazowego we wszystkich województwach.

Analiza porównawcza powinna obejmować charakterystykę wybranych technik i narzędzi, a następnie ocenę możliwości zastosowania danej techniki i narzędzia w trakcie sporządzania audytu krajobrazowego w województwie, a w szczególności: mocne i słabe strony proponowanej techniki i narzędzia dla założonego celu badań, czaso- i kosztochłonność, wymaganą minimalną wielkość próby, itd. Opracowanie musi zawierać zestawienie porównawcze analizowanych metod.

Analiza porównawcza powinna obejmować minimum 5 technik, w tym m.in.: CATI (Computer-Assisted Telephone Interview), PAPI (Paper And Pencil Interview), CAWI (Computer-Assisted Web Interview). Wybór konkretnych metod i technik do analizy będzie uzgodniony z Zamawiającym.

Analiza powinna być wykonana w sposób analogiczny do opracowania pt. *Analiza stosowanych w innych państwach rozwiązań w zakresie oceny wpływu farm wiatrowych: Czechy Hiszpania, Niemcy, Wielka Brytania, USA*, dostępnego na stronie GDOŚ, w zakładce Ochrona przyrody – Ochrona krajobrazu – Publikacje i materiały promocyjne, pod adresem:

<http://ochronaprzyrody.gdos.gov.pl/publikacje-i-materialy-promocyjne-2>

Część II, obejmującą:

- przygotowanie koncepcji badań, obejmujące metodę, technikę i narzędzie badań, która ma na celu zidentyfikowanie cech „tożsamość” oraz „swojskość”, o których mowa w załączniku nr 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 394) w stosunku do krajobrazów zidentyfikowanych w trakcie audytu krajobrazowego we wszystkich województwach, w tym:
 - szczegółową instrukcję przeprowadzenia badań, w tym wytyczne techniczne w zakresie przeprowadzenia badań;
 - zalecaną minimalną wielkość próby dla proponowanego narzędzia badawczego dla zachowania reprezentatywności badania oraz dokładne wytyczne dotyczące metody doboru próby;
 - przedstawienie sposobu gromadzenia, analizy i oceny otrzymanych wyników uwzględniając definicję klas dla cech „tożsamość” oraz „swojskość”;
 - przedstawienie szacowanej czasochłonności i kosztochłonności zaproponowanej techniki i narzędzia badawczego w odniesieniu do przeciętnej wielkości województwa (oraz największego i najmniejszego województwa);

- wytyczne w zakresie wyboru i wymagań stawianym potencjalnym wykonawcom badań.

W opracowanych zaleceniach należy uwzględnić, iż zgodnie z przyjętą metodyką audytu krajobrazowego, audyt sporządza się w skali województwa, natomiast określenie cech syntetycznych krajobrazu jest przeprowadzone dla każdego z zidentyfikowanych krajobrazów w województwie, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w zaproponowanych metodach i technikach badawczych. Badanie powinno być przeprowadzane zgodnie z założeniami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 394).

Narzędzie badawcze powinno być przygotowane w przystępnym dla odbiorcy języku oraz powinno zawierać szczegółowe wyjaśnienia użytych sformułowań. Ponadto przygotowane narzędzie badawcze powinno zapewniać rozdzielność pomiędzy badanymi cechami „tożsamości” i „swojskości” w celu minimalizacji korelacji między nimi.

Zamawiający przewiduje możliwość konsultacji z Wykonawcą wzoru narzędzia badawczego oraz jego ewentualną korektą, tak aby pytania postawione przez Zamawiającego umożliwiły udzielenie wyczerpujących odpowiedzi oraz były poprawnymi narzędziami pod kątem formalnym i merytorycznym.

Część III, integralną częścią opracowania jest podsumowanie z przeprowadzonych działań, realizowanych w kolejnych częściach zlecenia. Podsumowanie powinno obejmować całościową, kompleksową analizę zebranego materiału wraz z wnioskami i zaleceniami. Podsumowanie powinno być przygotowane w formie papierowej oraz w formie elektronicznej w edytorze Microsoft Word.

Zamawiający zastrzega sobie prawo zgłoszenia uwag do podsumowania przekazanego przez Wykonawcę. Wykonawca będzie zobowiązany do uwzględnienia uwag zgłoszonych przez Zamawiającego i przekazania ostatecznej wersji podsumowania.

Po zaakceptowaniu ostatecznej wersji opracowania przez Zamawiającego, Wykonawca przygotowuje opracowanie w formie 3 egzemplarzy wersji papierowej oraz w formie elektronicznej poprzez zapisanie plików, w dwóch formatach, tj. w formacie *.pdf oraz w formie edytowalnej *.doc lub *.docx, na płycie CD-ROM lub DVD (trzy egzemplarze). Wykonawca zobowiązuje się do wykorzystania przy wydruku papieru wyprodukowanego co najmniej w 85%, z włókien recyklingowych, pochodzących ze zrównoważonej gospodarki leśnej, certyfikowanego oznakowaniem „FSC Recycled” lub równoważnym.

Zamawiający zastrzega sobie możliwość zorganizowania spotkania, w siedzibie Zamawiającego, w trakcie realizacji Umowy w sytuacji wystąpienia ewentualnych problemów związanych z realizacją Umowy. Zamawiający nie ponosi żadnych dodatkowych kosztów związanych z realizacją Zamówienia bądź którejkolwiek jego części (np. dojazdu). Wszelkie koszty ponosi Wykonawca.